

К.е.н. Булкот Г.В., студентка Семенова В.А.

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана», Україна*

Особливості внутрішньогосподарського контролю дебіторської заборгованості на підприємствах оптової торгівлі

В сучасних умовах росту конкуренції на ринку та певного економічного поживлення зростають обсяги виручки від реалізації на підприємствах оптової торгівлі. Збільшення виручки від реалізації в абсолютному вираженні призводить і до зростання величини дебіторської заборгованості, оскільки більшість сучасних схем торговельної взаємодії між оптовим та роздрібним бізнесом базується на післяплаті або відтермінуванні платежів [1].

Зростання обсягу дебіторської заборгованості призводить до певної іммобілізації оборотних активів, оскільки лише ефективна система внутрішньогосподарського контролю дебіторської заборгованості на підприємствах оптової торгівлі дозволить забезпечити якісне виконання власних господарських зобов'язань підприємством [2; 3].

Відсутність системи внутрішньогосподарського контролю дебіторської заборгованості на підприємствах оптової торгівлі може призвести до:

- втрати платоспроможності підприємства оптової торгівлі;
- погіршення відносин з покупцями через неврегульовані питання оплат;
- виникнення сумнівної дебіторської заборгованості та її подальше переведення у безнадійну дебіторську заборгованість у випадку відсутності адекватних управлінських рішень керівництва.

Тому, на підприємствах оптової торгівлі в рамках системи внутрішньогосподарського контролю дебіторської заборгованості актуальним є:

- делегування повноважень контролю за своєчасністю погашення дебіторської заборгованості на окремого працівника бухгалтерії;

- обов'язків періодичний оперативний контроль своєчасності, повноти та структури погашення дебіторської заборгованості;

- введення в автоматизованій системі обліку платіжних календарів погашення дебіторської заборгованості і співставлення їх даних з випискою банку про надходження грошових коштів від окремих контрагентів;

- обов'язкове документальне фіксування умов поставки товарів, наявність первинної документації стосовно фактів приймання-передачі товару роздрібними контрагентами та ведення активної господарсько-позовної роботи щодо погашення дебіторської заборгованості, яка виникла і вчасно не погашена;

- визначення в господарських договорах терміну оплати, розміру та порядку застосування штрафних санкцій у випадку відтермінування оплати або погіршення платіжної дисципліни контрагентом.

Отже, дослідження особливостей внутрішньогосподарського контролю дебіторської заборгованості на підприємствах оптової торгівлі вказує на потребу обов'язкового ведення автоматизованого обліку та складання автоматизованих платіжних календарів погашення зобов'язань роздрібними покупцями, що дозволить максимально ефективно забезпечити функцію планування грошових коштів та функцію контролю за повнотою та своєчасністю погашення дебіторської заборгованості.

Література:

1. Акімова Н. С., Топоркова О.В. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованості. *Бізнес Інформ.* 2017. № 11. С. 312-317.

2. Бурова Т. А. Волошина В.В. Система внутрішнього контролю дебіторської заборгованості: проблеми, напрями удосконалення. *Ефективна економіка.* 2014. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3490>

3. Чакалова Н. С. Розробка робочих документів для проведення внутрішнього контролю дебіторської заборгованості на промислових підприємствах. *Агросвіт.* 2018. № 22. С. 81-90.